

KINCSESBÁNYAI HÍREK

Kincsesbánya Község Önkormányzata hivatalos lapja

50 éves az iskola

A Kazinczy-napok keretében, október 27-én ünnepelte fennállásának 50 éves jubileumát a kincsesbányai általános iskola.

Zsúfolásig megtelt a művelődési ház nagyterme, ahol a megnyitó ünnepséget tartották. Több mint ötven, korábban az iskolában tanító pedagógus fogadta el a meghívást, és vett részt az interaktív emlékezésen. Rendhagyó időutazás volt ez, melyen az 1966-ban épült iskola történetét korabeli fotókkal illusztrálva elevenítették fel. Emellett színpadra léptek az iskola volt és jelenlegi tanárai és diákjai is egy-egy hangulatos, megható vagy éppen humoros emlékkép felidézése erejéig.

A kétnapos rendezvénysorozat számtalan érdekességet kínált a diákoknak. Volt „Magyarország, szeretlek!” vetélkedő, lovaglás, tökfáragás, foci és harcművészeti bemutató, kiállítások, történelmi mozi és játékos akadályverseny, relaxszoba, egészségsarok, mézes foglalkozás, biotermékek bemutatója, Szépség-sziget, anyanyelvi és logikai fejtörők, német szőrejtvények, kézműves foglalkozások.

Csütörtökön délután a szlovákiai Édes Gergely testvériskola, valamint a Móri járás további 10 iskolájának részvételével körzeti tanulmányi versenyek zajlottak: Komplex alsós, „Kis természettudós”, „Anyanyelvi játékok” és német népismereti csapatversenyek. Pénteken szervezték a Kazinczy-kupát, ahol fociban, mótában és pingpongból mérhették össze ügyességüket a résztvevő iskolák csapatai. A házigazdák nagy öröme a serleget a kazinczysok nyerték. A kétnapos rendezvénysorozatra ellátogattak az óvodások, akik kedvükre válogathattak a programokból, s emellett kézművesedhettek is.

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén is széleskörű összefogással, a Szülői Munkaközösség, a Kincsesbánya Gyermekeiért Alapítvány, a települési önkormányzatok, az Isztiméri Német Nemzetiségi Önkormányzat, a két falu vállalkozói, a környező üzemek, civil szervezetek, valamint magánszemélyek és nyugdíjas pedagógusok támogatásával valósulhatott meg a rendezvénysorozat.

(Keszte Jánosné)

**2016. Október -
November**

A tartalomból:

- 50 éves az iskola
- Kincsesbánya története
- Bányásznap 2016
- Szüreti mulatság
- Író- olvasó találkozó
- Mesedélután
- Nyugdíjas találkozó
- '56-ra emlékeztünk
- Pajtaszínház
- Hírek - rendezvények

Az újságot szerkesztette:

Murányi Mariann

Megjelenik 2 havonta

Kurucz János: Kincsesbánya története 5. rész

...Ezeken felül, amely gazdának szabad Esztendeje kitellik, a Hegy mesteren kívül a szokott Kilentzedet az Uraságnak kiadni tartozik, amely Kilentzedet az Uraság maga Szekéren fog haza hordani.”

A szerződés szövegéből nem derül ki az, hogy a szőlőművelésre vállalkozók hány szabad évet kaptak a dézsma alól. A kilenced dézsma általános volt Iszkaszentgyörgy szőlőhegyein, de előfordultak nyolcados és tizedes szőlők is a falu határában. Ugyancsak kilenceddel adóztak földjeik után a Bittói szőlősgazdák, gazdálkodásukról első ízben egy 1772-es dézsmaösszesítő ad képet. Ez szerint a kincsesiek 268 urnás bor dézsmája mellett a táborállásaik (Bittó) csak 134 urnával adóztak összesen. (1 urna = 1 akó = 54,3 liter). A második nagy szőlőtelepítésre 1776-ban került sor Kincsesen, ezúttal a 46 hold kijelölt földterületet szentgyörgyiek kapták szőlő telepítésére. A gazdák 9 év adómentességet kaptak a dézsma alól. Ó-Guthon (Rákhegy) 1744-ben és 1778-ban történtek jelentősebb szőlőtelepítési akciók, az elsőt Amade László, a másodikat Amade Taddeusz hajtatta végre a Guthi puszta Csurgó felőli határán.

Az Atyai puszta északkeleti részén nem telepítettek szőlőket, itt továbbra is legelők álltak a XVIII. században. A kincsesi és bittói szőlők nem tartoztak az úrbéresi földekhez, ezek után a gazdák a megszabott dézsmán kívül más szolgáltatásokkal nem taroztak. Egy 1781-es dézsmaösszeírás szerint Kincses hegyen a következő gazdák műveltek szőlőket: Lisi Ferenc, Horváth Mihály, Nagy Mihály, Szathmári Ferenc, Virág András, Ivanics Ádámné, Balogh István, Rauch Ádám, Kabravics István, Nagy István, Hegyi Gáspár, Rauch Ignác, Győri György, Szalgi Ferenc, Kis István, Nagy József, Herzog Mátyás, Csepi István, Pöbötös János, Jankovits István, Farkas István, Jánosa István, Vigh Mihály, Császár Ádám, Szumlaitner Mátyás, Joannes Inger, Jakob Groff, Heinrich István, Kóműves György, Herczog Mihály, Jankovics István, Hornyai István, Kulifai József, Komár Mihály, Majsai Ferenc, Nyúl György, Nagy István, Kornyai József, Magyar András, Sigonits Mihály, Pintér Ferenc, Varga József, Maár Mátyás, Nyári Gábor, Lehota Pál, Nyakas Ferenc, Nagy Ferenc, Barna József, Németh György, Haufér György, Maár Mihály és Vizi János. A feljegyzett

szőlőbirtokosok 1781 évi bortermése 4170 urna volt, ezután összesen 456 urna kilenceddel tartoztak Szentgyörgy urának.

1810-ben Kincsesen már 110, Táborálláson 43 gazda rendelkezett szőlőkkel. Egy részletes bordézsma jegyzék szerint 1822-ben Kincses hegyen 4603 akó bor (közel 2500 hl) termett, a dézsma mennyisége 512 akót tett ki. Bittó szőlőbirtokosai ugyanebben az évben csak 661 akót termeltek.

A szőlő egymagában nem nyújthatott megélhetést a szőlőhegyek gazdáinak. Nem véletlen, hogy Kincses és Bittó egykori lakóinak neveivel gyakran találkozunk XVIII. század végi és XIX. századi napszámos lajstromokban. A metszők, kapások és bujtók 15 krajcárt kerestek naponta. A kötözők, venyigeszedők, gyomlálók és karóverők napszáma 9 krajcár volt 1794-ben. Kincses hegymesterei Arthmann Heinrich, Kassó Pál és Fischer György voltak 1822-ben, illetve 1849-ben. Bittóé Izsó Mihály és Kádi Ferenc ugyanezekben az években. Kincses szőlőhegy egyetlen XVIII. századi emléke a harangláb, amely még áll Felső- Kincses erdőszéli házai között. Harangján rövidített latin szöveg olvasható, melynek fordítása a következő: "Amade Ferenc László, Antal fia, császári őfensége udvari kamarása és belső táncosa megrendelésére Szentgyörgyön Sütő Mihály plébános által megáldva Krisztus után 1751-ben." A harangot egy Steinstock József nevű harangöntő készítette Budán a kincsesi szőlősgazdáknak Amade László közbenjárásával a harangon feltüntetett évben. 1856-ban Bittóban már 53 volt a különböző helyrajzi számok alatt szereplő szőlőtelkek száma. Egy- egy telek nagysága nem volt kisebb 300 n.-ölnél, de általában nem haladta meg az 1200 n. - ölet.

A szőlőműveléshez kapcsolódik a csapszékek és pálinkaházak üzemeltetése. E területen csak a vaskapui csapszék állt a XVIII. század végén, amelyben 1789-ben 56 akó bor fogyott. Pálinkaházból egy- egy üzemelt Bittóban és Kincses szőlőhegyen a XIX. század elején. Az utóbbival kapcsolatos egy rendelkezés, melyet Bajzáth György rótt a szőlőművelésekre 1813-ban. Ez szerint a gazdák a törkölyvel sem rendelkeztek szabadon. Ezt a kincsesi pálinkaházhoz kellett szállítaniuk, és a kifőzött pálinkának csak háromnegyed részével rendelkeztek, negyedrészt az földesurat illette. A pálinkás legényt az uraság fizette, a fáról a szőlősgazdáknak kellett

gondoskodniuk. Az 1800-as évek elején már kezdtek benépesülni a szőlőgazdálkodás révén Kincses, Bittó, Ó- Guth és Új- Guth szőlőhegyek. Anyakönyvi forrásokat egyeztetve kiderül, hogy e települések első lakói olyan szőlőművesek közül kerültek ki, akik előzőleg még a környező településekről kijárva művelték földjeiket. Az új telepések többsége a megyeszékhely felső városrészéből származott. Bittó szőlőbirtokosai között már jócskán akad néhány helybeli lakos is 1822-ben.

(Felhasznált irodalom: Fejér megyei történeti évkönyv 17)

Bányásznapi 2016

2016 szeptemberében három napon át ünnepeltük a 66. Bányásznapot. Különleges év ez számunkra, hiszen ebben az évben ünnepli településünk önállóságának 50. évfordulóját. A község Önkormányzatának képviselő testülete immár hagyományosan ezen a napon köszöntötte a település legidősebb polgárát, Horváth Ferencné. Az idei évben a legifjabb polgár tekintetében eltértünk a hagyományoktól, és az idén két ifjú embert köszöntöttünk, a legfiatalabb kislányt Hegedűs Boglárka Johannát és legfiatalabb kislányt Babecz Benettet. Ők lettek az időkapszula kulcsának őrzői, amelyet 50 évre lezártunk.

A hagyományokhoz híven a falunap keretében megrendezett ünnepségen kerültek átadásra az önkormányzat elismerései. Lakatos Jánosné nyugalmazott tanító Pedagógiai Díjban, a Platán Ápolási Intézet Közegészségügyi Díjban, a labdarúgás terén jeleskedő Gódor Tibor pedig Testnevelési és Sport Díjban részesült. A kispályás labdarúgó csapatnak ugyancsak Testnevelési és Sport Díjat, az Illés József vezette Vadvirág

szakkörnek Környezet és Természetvédelmi Díjat adományozott a képviselő-testület.

Szolga Ferenc méltatása során nem lehetett elválasztani az embert az Alba Regia Barlangkutató csoporttól, hiszen Solzga Ferenc maga a magyarországi barlangkutató egyik legkiemelkedőbb alakja.

A Barlangkutató Csoport 1961-ben alakult meg az akkori Székesfehérvári Gép és Híradásipari Technikum tanulói közül. 1975-től kezdődően majd másfél évtizeden át a Kincsesbányai Művelődési Ház természettudományos szakkörként működött, önálló társadalmi szervezetként való bejegyzéséig. A csoport 1962-ben jutott el a Tési-fennsíkra, amelynek kutatásával további tevékenysége elválaszthatatlanul összefonódott és kiteljesedett. Legjelentősebb a 3,6 kilométer járat hosszúságú és 204 méter függőleges kiterjedésű Alba Regia barlang. A csoport által feltárt 5 barlangot méretei és formakincse alapján a szakhatóságok fokozottan védett, országos jelentőségű természeti értéknek nyilvánították.

A barlangkutató csoport jelenlegi vezetője több évtizede Solzga Ferenc számára a természet szeretete olyan elkötelezettséggel jár, amely már nem csupán a barlangkutatót jelenti, hanem egyfajta életmódot és elhivatottságot is, ezért:

Kincsesbánya Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 138/2016.(VII.18.) határozatával *Szolga Ferenc* Úrnak a barlangkutató terén elért kiemelkedő munkássága elismeréseként „*Kincsesbánya Díszpolgára*” címet adományozza, és ez által a helyi közösség szolgálatában végzett kiemelkedő tevékenységéért példaképpül állítja a jelen- és utókor elé.

(Murányi Mariann)

A szőlő elfagyott, de szüreteltünk!

Szeptember 24-én betyárjő szüreti vigasságot tartottunk. A kolbásztöltő versenyre az idén különösen nagy lelkesedéssel készültek a csapatok, a legkülönbözőbb fantáziánévvel és ötlettel, recepttel. A zsűri első helyezettként a legifjabb csapatot, a Kiskuktákat hirdette ki. Ebédre meghívtuk a település lakosságát és szétosztottuk a versenyen készült kolbászokat. Szüreti felvonulásunkon zengett a nótaszó az utcákon, ezúttal is felöltöttük a legnépibb gúnyánkat és végigtáncoltuk a falut. Betyárok, csikósok kíséretében vonultunk, akik a legkülönbözőbb településekről érkeztek hozzánk.

A lakosság jó szívvel, sok-sok finomsággal kínálta a felvonuló forgatagot. Köszönjük! A nap zárásaként az esti páasztortúznél ismét kellemesen elidőztünk, közös énekszó és beszélgetés mellett. Szép élmény volt.

(Murányi Mariann)

Író- olvasó találkozó

Az Országos Könyvtári Napok keretében október 3-án vendégünk volt Nógrádi Gábor író, költő.

Iskolánk tanulói is izgatottan várták a találkozót. A könyvtárból ezt megelőzően minden Nógrádi kötetet kikölcsönöztek, és a szerzőt is megörvendeztették felkészültségükkel, a könyveiből idézett előadásokkal.

(Murányi Mariann)

Mesedélután az ovisoknak

2016. október 21-én tartottuk hagyományos mesedélutánunkat, melyre meghívtuk Csernyik Szende székely lábbáros előadóművészt.

A kisgyerekek élvezték a hangulatos, humoros előadást, de Szendike a „nagy gyerekek” szívét, lelkét is megsimogatta szavaival, gondolataival. Az előadás után a meséhez kapcsolódóan békákat és egérkéket készítettünk, különböző technikákkal.

(Takácsné Guti Zsuzsanna)

Azért vannak a jó barátok...

A Szivárvány Nyugdíjas Klub immár hagyományosan, idén is szeretettel fogadta a környező települések csoportjait, a régi jó barátokat. A vendégek kis műsorral is készültek, emelve a találkozó színvonalát. Az októberi nyugdíjas bálon mindenki nagyon jól érezte magát, a résztvevők örök ifjúként, hajnalig mulattak. A Szivárvány Nyugdíjas Klub ezzel a rendezvénnyel is tovább őrizte a baráti kapcsolatokat, bizonyítva Kincsesbánya vendégszeretetét.

(Mezei Istváné)

56' hőseire emlékeztünk

Október 21-én a Művelődési Házban kezdtük a megemlékezések sorát, ahol az Általános Iskola 8. osztályos tanulói előadásában láthattunk megemlékező műsort. A tanulók ismét bizonyágot adtak tehetségükről. Büszkéek lehetünk rájuk mindannyian.

2016. Október 23-án, vasárnap felavattuk községünk új emlékművét, amelyet az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulójára állíttatott Kincsesbánya önkormányzata. Az Árpád dombon, újjávarázsolt környezetben emelkedik tekintélyes magasságba a fából készült háromméteres lyukas zászló, amelyet utcakövekből épített barikád vesz körül. Az egyszerűségében csodálatos alkotás, *Varga Sándor* mesterműve, méltó emléket állít 56' hőseinek.

A hűvös, októberi idő ellenére a település lakosai közül nagyon sokan részt vettek a megemlékezésen. Bajkai János polgármester, Törő Gábor országgyűlési képviselő és Sashalmi Endre alpolgármester ünnepi, történelmi áttekintést adó visszaemlékezései közepette lehullt a hófehér lepel a szoborról, majd Hortyi Gábor atya megáldotta az emlékművet. Önkormányzatunk és a megye képviselői mellett, koszorút helyezett el az emlékműnél a Móri Rendőrkapitányság alezredese is.

Az ünnepélyes pillanatokot követő irodalmi összeállítás szereplői - Murányi Ottó, Kertész Mátyás, Keresztes Anett, Murányi Mariann - a magyar költészet legnagyobbjainak remekeivel

tisztelegtek 1956 októberének hősei előtt. Az ünnepség után a Művelődési Házban fogadtuk a résztvevőket egy kellemes, közös beszélgetésre.

(M.M.)

Mosollyal teli próbák Kincsesbányán

A Nemzeti Művelődési Intézet 2016 szeptemberétől indította el a Pajtaszínház program folytatását. A projekt megyénkben, Kincsesbányán segíti 3 hónapon keresztül vegyes korosztályi részvétellel amatőr színjátszó csoport megalakulását, és egy darab színrevitelét.

A csoport decemberben mutatja be a település lakóinak a közösen kiválasztott, és a Magyar Teátrumi Társaság által delegált mentor segítségével megtanult darabot, Szabó Szilvia Mosoly - Nagyanyó megmentése című mesejátékát.

A Fejér megyei Kincsesbányán nagy lelkesedéssel fogadták a "Pajtaszínház" - Amatőr színjátszó körök újjáélesztése kistelepüléseken Fejér megyében című projektbe való bekapcsolódás lehetőségét. A csoportvezető régi nagy álma volt a településen egy színjátszó csoport létrehozása. Amikor augusztus 28-án a csoportvezető meghirdette a településen a projektet, nemcsak a darabban játszani akaró színészelöltek jelentkeztek, hanem legalább annyian ajánlották fel egyéb területen a segítségüket: jelmezek varrása, díszletek építése... igazi települési összefogás kezd körvonalazódni a darab körül.

Szeptember 9-én lezajlott az első, alakuló ülés, melyen rögtön megtörtént a színdarabválasztás is, egy bohózatot választottak a megjelent szereplőkre alapozva. Következő, a csoport összetartását erősítő alkalomra 13-án került sor.

Ekkorra viszont már más karakterek is jelentkeztek, így immár a megjelent szereplőkre konkretizálva történt meg a színdarab kiválasztása, mely végül is egy mesejáték lett.

A választás és a decemberi bemutató egyben a település lakói számára „karácsonyi ajándékául” is szolgál. Műfaja ellenére kicsiknek és nagyoknak egyaránt mondandóval rendelkező, nem csupán a szórakoztatást szolgáló történetet választottak, ezt a darab kiválasztásnál rendkívül fontosnak tartották a szereplők és a csoportvezető egyaránt.

A darab eddigi bemutatóitól eltérő különlegességét az adja, hogy a felnőtt szerepeket: Kapitány, Mosoly-nagyanyó, Cicelle tündér, Hideglelős Fekete Boszorka... felnőttek, a gyermekszerepeket gyermekek, illetve egy 18 éves fiatalember - a szakállát beáldozva - játssza a 10 éves Peti szerepét. A próbákkal párhuzamosan, folyamatosan zajlik a darabhoz szükséges hang, fény és egyéb effektek, zenék válogatása is.

(nmi.hu)

Mentor segíti a Kincsesbányai amatőröket

A kincsesbányai amatőr színjátszó társulat életébe október elején forgószélként érkezett Kozáry Ferenc, a székesfehérvári Vörösmarty Színház színművésze, a Magyar Teátrumi Társaság által felkért mentor. A meglepődött csapattal pillanatok alatt összhangba került, és felrázta, tapasztalatával, ötleteivel jelentős mértékben támogatta őket. Számottevő segítséget nyújtott a társulatnak, hogy a tagok a non-verbális kommunikációs csatornáikat jobban, látványosabban tudják használni.

Tanított színpadi mozgást, retorikát, teljes átéléssel, és aktívan segítette a társulatot a legapróbb részletek kidolgozásában is, begyakoroltatva az egyes mozzanatokat. Sokrétűen fejlesztve minden

egy alkalommal a vegyes korosztályú csoportot, akik a generációs szakadékokat áthidalva máris fantasztikusan, igazi közösségként dolgoznak együtt, hogy a december 10-i települési bemutatóval megörvendeztethessék a település lakóit.

A projekt a Magyar Teátrumi Társaság támogatásával valósul meg.

(Ambrus Livia nmi.hu)

HÍREK - RENDEZVÉNYEK

Kiállítás az önkéntességről

A külföldi projektek csak rád várnak.

A Time to Move egy fiataloknak szóló eseménysorozat, amely sok különféle programmal valósul meg 2016 októberében. Ezek az aktivitások több száz lehetőséget ismertetnek meg veled, megtudhatod, hogyan mehetsz külföldre, hogyan lehetsz részese egy nemzetközi projektnek, fedezheted fel Európát, és szerezhetsz a jövőben hasznos tapasztalatokat. A programokat az Eurodesk információs munkatársai valósítják meg, akik mindig készen állnak egy beszélgetésre, hogy segítsenek megtalálni a számodra legmegfelelőbb nemzetközi projektet. Önkénteskednél egy másik országban néhány hónapig? Iskolai cserére mennél egy szemeszterre? Külföldi gyakorlatban vennél részt? Ők minden kérdésedre válaszolunk!

A Time to move kampány fókuszában a nemzetközi Eurodesk szolgáltatásainak népszerűsítése, az európai ifjúsági mobilitási lehetőségekről szóló tájékoztatás, valamint az

Erasmus+ Program fiatalokkal való megismertetése áll. A Művelődési Házban megtekinthető a kiállítás és számos információs anyaghoz juthatnak az érdeklődők.

(Murányi Mariann)

Sportbál

A Kincsesi Szikra S. K. 2016. november 19-én, szombaton 19 órai kezdettel Sportbált szervez a Művelődési Házban, melyre szeretettel várja az érdeklődőket.

Zenél: Kokas Tamás
Érdeklődni: 06-70-586-5599

(Sportkör)

Idősek Napja

Önkormányzatunk 2016. november 25-én 17 órai kezdettel Idősek Napi ünnepséget szervez, melyre szeretettel várjuk a község szépkorú polgárait.

A részvétel előzetes jelentkezéshez kötött, a kiküldött meghívó leadásával.

(Zsobrakné Balogh Mária)

Közmeghallgatás

Az önkormányzat képviselő-testülete 2016. november 28-án hétfőn 17 órai kezdettel közmeghallgatást tart a Művelődési Házban, melyre tisztelettel várjuk az érdeklődőket.

(Bajkai János)

Programok az IKSZT-ben

Adventi kézműves foglalkozásra várjuk az érdeklődőket november 26-án, szombaton és december 17-én, szombaton. December 3.-án, szombaton Mikulás partit szervezünk.

(Szántóné Kertai Renáta)

Szent Borbálára emlékezünk

December 4-én vasárnap Szent Borbálára emlékezünk a Bányász emlékhelynél. Szeretettel várjuk az érdeklődőket 17 órára.

(Bajkai János)

Közös Advent a Hivatalnál

December 18-án 17 órára adventi beszélgetésre invitáljuk az érdeklődőket a község karácsonyfájához.

(Bajkai János)

Szilveszter 2016

Szeretettel várunk mindenkit a Művelődési Ház szilveszteri házibulijára. Asztalfoglalás december 19-ig. Érdeklődni Murányi Mariannál.

PAJTA- SZÍNHÁZ

SZABÓ SZILVIA

MOSOLY-NAGYANYÓ MEGMENTÉSE

ZENÉS MESEJÁTÉK KICSIKNEK ÉS NAGYOKNAK

2016. DECEMBER 10. (SZOMBAT) 17 ÓRA

KINCSESBÁNYA, MŰVELŐDÉSI HÁZ

*„Nem vettétek észre, hogy mostanában
mindenki milyen komoly és nyugós?
Az emberek nem mosolyognak.
Ez azért van, mert Mosoly-nagyanyót
elrabolták, és fogva tartják.
De a mentőcsapat útnak indul!”*

Szereplők:

Mosoly-nagyanyó: Janni Évi	Hidegtelelős Fekete Boszorka: Peknik Andrea
Peti : Czene Péter	Igazmondó Madár: Czövek Ildikó
Tina, a húga : Török Laura	Lidércek: Pencz Borka, Nagy Vivien,
Brigi, a szomszéd lány: Pencz Panna	Török Zita, Bíró Boglárka, Kertész Mátyás,
Atus, az öccse: Egyed Dani	Hudák Panna
Munyó törpe: Szatzkerné Rita	Szirének: Bíró Boglárka, Nagy Vivien,
Cicelle tündér: Egyed Réka	Pencz Borka, Hudák Panna
Kapitány : Török Juci	Tigris: Kertész Mátyás

A mesét rendezte és színpadra alkalmazta: Kozáry Ferenc

Rendezőasszisztens: Murányi Mariann

Zene: Murányi Ottó – Díszlet: Török Gábor –Jelmezek: A Társulat

Hang- és fénytechnikus: Katona Zsolt

A BELÉPÉS DÍJTALAN! SZERETETTEL VÁRUNK MINDENKIT!

„Pajtaszínház – programsorozat az amatőr színjátszó körök újjáélesztése érdekében”